

17 Νοεμβρίου 2017

Φαίδων Πατρικαλάκις († 14/11/2017): Η Βυζαντινή ζωγραφική μάς συνδέει με την Αρχαία Ελλάδα (Στέλιος Κούκος)

/ [Πεμπτούσια](#)

[Προηγούμενη δημοσίευση: <http://www.pemptousia.gr/?p=176040>]

Μου θυμίζετε το Ρώσο σκηνοθέτη Αντρέι Ταρκόφσκι, ο οποίος έβαλε δικά του στοιχεία για να σκιαγραφήσει τον αγιογράφο Αντρέι Ρουμπλιόφ στην ομώνυμη ταινία.

Είναι αδύνατον να παρουσιάσεις μια ιστορική μορφή και να αναφερθείς σε κάποια εποχή, αν πραγματικά δεν γνωρίζεις την περίοδο αυτή. Διαφορετικά θα γράψεις κάτι το οποίο δεν θα στέκεται, δεν έχει νόημα. Εκτός αν κάνεις κάτι πολύ ελεύθερο, ποιητικό, που προσωπικά δεν είχα τέτοιες επιδιώξεις.

Πηγή: actimon - blogger

Τι είναι αυτό το οποίο σας συγκινεί πιο πολύ στην ζωή του Θεοφάνη;

Η καθήλωσή του στα βυζαντινά θέματα και κυρίως η αγάπη που είχε για τα παιδιά του. Στο βιβλίο μου αναφέρω τον σοβαρό αγώνα που έκανε για να παντρέψει την βυζαντινή ζωγραφική με όλη την παράδοση, αλλά και συγχρόνως να μεγαλώσει και τα παιδιά του. Να τα φέρει σε μία αρμονική σχέση η οποία κατά την γνώμη μου απέτυχε, χωρίς βέβαια αυτό που λέω να είναι τεκμηριωμένο. Γιατί στο τέλος της ζωής του, τα δύο παιδιά, αφού πεθαίνει ο πατέρας τους, χωρίζουν και δεν συνεχίζουν να δουλεύουν μαζί στις διάφορες επαρχίες που πάνε αλλά συνεχίζουν με μαθητές. Πιστεύω ότι κάτι υπήρχε ανάμεσά τους και χώρισαν αυτά τα παιδιά.

Προσωπικά τι θα θέλατε να κουβεντιάσετε με τον Θεοφάνη;

Αν τον συναντούσα θα ήθελα να μου έλεγε πώς βλέπει την σημερινή ζωγραφική, αν

τον έχει απογοητεύσει, ή αν τον ευχαριστεί αυτό που βλέπει στις μέρες μας.

Αναφέρεστε στην αγιογραφία;

Και στα δύο. Όσον αφορά την αγιογραφία δεν το συζητώ καν. Γιατί σίγουρα είναι ένα θέμα αποτυχίας. Δυστυχώς η σύγχρονη αγιογραφία δεν γίνεται με την ίδια ψυχή, με το ίδιο πάθος. Δεν λειτουργεί όπως λειτουργούσε εκείνη την εποχή. Είναι μια ζωγραφική καθαρά αντιγραφής, η οποία κατ' εμέ δεν έχει καθόλου δημιουργική πνοή. Δυστυχώς η συνέχεια είναι νεκρή και στείρα.

Υπάρχει ιδιαίτερη προτίμηση στον Θεοφάνη; Τι είναι για σας ο Πανσέληνος;

Δεν μπορώ να ξεχωρίσω τη μια σχολή από την άλλη. Και οι δύο σχολές έχουν φτάσει στην αποθέωσή τους, είναι ολοκληρωμένες και δεν υστερεί καθόλου η μία από την άλλη. Είναι και οι δύο αυτόνομες. Εμένα μ' αρέσει πάρα πολύ ο τοιχογραφικός χαρακτήρας στη ζωγραφική, πάντοτε μ' αρέσουν τα απλωμένα χρώματα, τα άγευστα χρώματα που σου δημιουργούν μια χαρά, και είμαι πιο κοντά στη Μακεδονική Σχολή. Η Κρητική είναι πιο εξπρεσιονιστική, πιο εκφραστική και πιο δραματική, αλλά πραγματικά δεν μπορώ να ξεχωρίσω. Αυτό είναι εντελώς προσωπικό, δικό μου, δεν μπορώ να πω ότι δεν είναι πολύ μεγάλη και η Κρητική τεχνοτροπία.

Και η πορεία της βυζαντινής ζωγραφικής ποια νομίζετε πως πρέπει να είναι;

Πρέπει οι Έλληνες να αγαπήσουν την βυζαντινή ζωγραφική, να τη δουν σαν κάτι πάρα πολύ δικό τους που συνδέεται άμεσα με την αρχαία Ελλάδα και την λοιπή ελληνική παράδοση. Είναι χρέος του Έλληνα να ξέρει τους ζωγράφους αυτούς, τα μνημεία αυτά τα καταπληκτικά, τις εκκλησίες της εκπληκτικής που δεν πατάει το πόδι του άνθρωπος και δεν τις ξέρει κανείς. Πρέπει να μπου στα σχολεία, να τα μάθουν τα παιδιά, γιατί αν δεν τα γνωρίσουν από τα σχολεία, οι γονείς πού να τα ξέρουν, πέραν από μερικές προνομιούχες οικογένειες οι οποίες γνωρίζουν κάπως τον Βυζαντινό πολιτισμό. Είναι αδύνατο μια οικογένεια να δώσει αυτές τις γνώσεις. Υπάρχει βέβαια και η τάση ότι απλά και μόνο είναι η ζωγραφική της εκκλησίας, ότι αναφέρεται σε νεκρούς...

Ότι είναι σκοταδισμός...

Ακριβώς κι αυτό είναι πάρα πολύ άσχημο. Πρέπει κάποιος να δει τη ζωγραφική αυτή σαν μια τέχνη αυτόνομη και πάρα πολύ δημιουργική που περικλείει μέσα της

όλα τα μοντέρνα κινήματα κι όλη αυτή τη σύγχρονη ανησυχία!